

zaaknummer 2011-T402

28 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam]
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 maart 2012. Op 9 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 13 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

1a. Aanhouding

Tijdens de zitting van de Klachtencommissie is besloten de beslissing op de klacht aan te houden, teneinde nadere informatie te verzamelen.

De Klachtencommissie zou onderzoek doen naar eventueel andere ingediende klachten tegen aangeklaagde.

De juridisch adviseur van klager zou nadere informatie overleggen omtrent klager.

Bij de griffie van de Klachtencommissie zijn de volgende stukken ingekomen:

- Op 20 augustus 2012 een formulier "Toestemming gebruik melding als steunbewijs" met meldingsnummer 2010-0912 van de heer [naam], waarin hij heeft gemeld te zijn misbruikt door aangeklaagde.

- Op 18 september 2012 een schrijven van de juridisch adviseur van klager inhoudende dat klager heeft besloten de opgevraagde medische informatie bij de psychiater en de oud-huisarts van klager niet te zullen overleggen aan de Klachtencommissie wegens privacy overwegingen.
- Op 20 november 2012 een formulier "Toestemming gebruik klacht als steunbewijs" met zaaknummer 2012-T662 van de heer [naam], waarin hij heeft gemeld te zijn misbruikt door aangeklaagde. Door de Klachtencommissie is vervolgens het klaagschrift van deze klacht aan het dossier van klager toegevoegd.

2. De klacht

2.1. Klager is in de periode van [jaar] tot [jaar] slachtoffer geworden van zeer regelmatig en

zeer ernstig seksueel misbruik door aangeklaagde, destijds werkzaam op het internaat "[naam]" te [plaats].

Aangeklaagde betastte zeer regelmatig de geslachtsdelen van klager. De eerste keer vond dit plaats op '[naam]', een bosperceel van "[naam]".

Aanvankelijk bestond het misbruik vrijwel altijd uit het aftrekken van klager. Dit kon overal plaatsvinden: in het 'poetshok', op school of in de 'badcel'. Het kwam ook voor dat aangeklaagde klager betastte buiten de school, bijvoorbeeld bij een uitje naar de "Beekse Bergen".

Klager stelt dat hij bovendien zeker vijfmaal per week bij aangeklaagde op de slaapkamer werd geroepen. Klager moest aangeklaagde dan aftrekken totdat hij ejaculeerde, over het lichaam van klager heen. Klager diende ook het geslachtsdeel van aangeklaagde tegen het zijne te drukken. Klager stelt dat dit alles 'honderden keren' is voorgekomen.

Het misbruik ging echter nog verder. Aangeklaagde heeft getracht klager te verkrachten, echter vanwege de hevige pijnen die dit veroorzaakte bij klager heeft hij deze pogingen aanvankelijk gestaakt. Een aantal maanden later heeft aangeklaagde het opnieuw geprobeerd, nu met behulp van een soort zalf. Deze keer lukte het wel.

Klager heeft dagenlang in bed moeten verblijven en had hevige pijnen en bloedingen.

In de tijd die hierop volgde heeft zich dit ernstige misbruik nog meerdere malen voorgedaan. In die tijd mocht klager, zodra de anderen naar bed waren, rolschaatsen gaan repareren samen met aangeklaagde. Ook had klager een baantje; boodschappen naar klanten brengen. Als klager dan na het werk aangeklaagde bevredigde, mocht hij een bezoekje aan zijn moeder brengen.

Klager moest zwijgen over de gebeurtenissen, onder dreiging van het onthouden van bezoek, het niet meer naar huis mogen of door te zeggen dat klager anders tot zijn 21 jaar op het internaat zou moeten verblijven.

2.2. De gebeurtenissen hebben een zeer grote impact gehad op het persoonlijke leven van klager.

Het leven van klager is tot heden zeer turbulent en niet gemakkelijk geweest.

Klager heeft gedurende zijn gehele leven een ernstig alcoholprobleem gehad. Hij dronk om zijn problemen, zijn woede en gevoel van onmacht te vergeten. Onder invloed van alcohol werd klager agressief en klager heeft regelmatig aan zijn agressie toegegeven. Hij is hierdoor meerdere malen in aanraking gekomen met politie en justitie wegens geweldsdelicten. Hij is ook een aantal malen gedetineerd hiervoor.

Klager is in behandeling geweest van verschillende psychiaters en psychologen en is in [jaar] (vrijwillig) opgenomen in psychiatrische inrichting [naam] te [plaats], na een tweetal suïcidepogingen. Hij slikt sindsdien veel kalmerende medicijnen, waaronder Seresta Forte.

Klager stelt voorts dat het stuklopen van twee huwelijken is voortgevloeid uit de alcoholproblematiek, welke weer een gevolg was van zijn zeer getroebleerde verleden in “[naam]”. Klager heeft nooit over de gebeurtenissen van destijds met zijn partner kunnen praten.

Klager is in [jaar] in de WAO terechtgekomen wegens een suïcidepoging en opvolgende psychische klachten.

Nu klager heeft besloten een klaagschrift in te dienen, heeft hij wel zijn verhaal gedaan bij zijn huidige vrouw. Het oprakelen van de gebeurtenissen destijds zorgt voor ernstige spanningsklachten bij klager. Kort geleden is hij zelfs met hartritmestoornissen opgenomen op de intensive care, welke klachten klager wijt aan de stress die het indienen van deze klacht met zich meebrengt.

- 2.3. Voor klager is van belang de erkenning van het gebeuren en het onrecht dat klager, niet allen door aangeklaagde zelf, maar ook door de verantwoordelijke op “[naam]” is aangedaan.

Klager zou het daarnaast als rechtvaardig ervaren als hem een financiële compensatie zou worden toegekend.

3. De inhoudelijke reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Frater [naam], Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM heeft in zijn reactie aangegeven dat hij naar vermogen onderzoek heeft verricht in de archieven van de Congregatie naar het leven van aangeklaagde en naar de feiten die klager in zijn klaagschrift heeft beschreven. Voorts is hij in contact getreden met personen die met aangeklaagde hebben samengewerkt en/of hebben samengeleefd.

Het misbruik zou in de periode van [jaar] tot [jaar] hebben plaatsgevonden op “[naam]” te [plaats].

Aangeklaagde is in [jaar] overgeplaatst naar het fraterhuis van “[naam]” waar hij op [datum] een aanstelling kreeg op de BO-school van het instituut. Hij was tevens betrokken bij het internaat als surveillant; hij had de leiding van één van de afdelingen. Hij heeft op “[naam]” gewerkt tot [jaar].

Over het gepleegde misbruik jegens klager is door de Congregatie geen concrete informatie te vinden. De Algemene Overste kan dus op basis van onderzoek in het archief geen uitspraak doen over het waarheidsgehalte van de klacht van klager.

Daarmee wil de Algemene Overste niet zeggen dat hij geen geloof hecht aan wat hij heeft ervaren.

Indien het seksueel misbruik jegens klager heeft plaatsgevonden, dan had dit nooit mogen gebeuren. In ieder geval treft klager zelf in het geheel geen blaam over hetgeen hem is overkomen. Het is buitengewoon triest en beschamend om te moeten lezen dat hij door een medebroeder is misbruikt. Aangeklaagde heeft daarbij niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager.

Zonder een uitspraak te kunnen doen over de precieze feiten kan de Algemene Overste op grond van de stukken concluderen dat er sprake is geweest van ernstige misstanden binnen “[naam]”. In hoeverre klager hiervan slachtoffer is geworden kan de Algemene Overste vanuit wat hij heeft kunnen achterhalen bevestigen noch ontkennen. Het verhaal dat hij heeft opgeschreven komt oprecht over.

De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik door aangeklaagde erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen klager destijds is aangedaan.

Klager verzoekt om een schadevergoeding voor het aangedane leed. Mocht de Klachtencommissie aan de Congregatie adviseren de klacht gegrond te verklaren dan wil de Congregatie zich zijner tijd conformeren aan de uitspraak van de compensatiecommissie.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3 Er zijn ongeveer 55 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde. De frequentie van het misbruik is niet precies vast te stellen, maar naar het oordeel van de Klachtencommissie is aannemelijk dat het gedurende de periode [jaar] tot [jaar] frequent heeft plaatsgevonden, waarbij sprake is geweest van vele door klager genoemde vormen van seksueel misbruik, inclusief anale verkrachting.
- De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Niet alleen in zijn klaagschrift en tijdens de behandeling van de klacht ter zitting, maar ook lang geleden aan diverse anderen, zoals blijkt uit de verklaringen die bij het klaagschrift zijn gevoegd. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van het formulier “Toestemming gebruik melding als steunbewijs” met meldingsnummer 2010-0912 van de heer [naam] en het formulier “Toestemming gebruik klacht als steunbewijs” en klaagschrift met zaaknummer 2012-T662 van de heer [naam] waarin tevens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
- De Klachtencommissie is van oordeel dat een en ander in onderling verband en samenhang bezien het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde voldoende aannemelijk maakt.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Algemene Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.
- 4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 28 december 2012 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste.